

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm IV. At sit clerici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

In rubrica huius tituli, n. 26. & alij, quos fecutus sum lib. 4. tr. 10. c. ult. n. 60. ea ratione, quod nihil obstat, aliquid in se spirituale ordinari ad aliud spirituale dignius. Ad confirmationem dicitur, laicos spiritualia iura possidere posse ex gratia & concessione Ecclesiæ, uti dixi in qq. de elect. q. 21.

Ex capitulo isto est vnicum notandum, quod causa iuris patronatus ecclesiastica sit, ideoque ad tribunal ecclesiasticum proprie pertinet. Ratio dari potest, quia causa iuris patronatus ex materia seu obiecto spiritualis est, ut dixi: sed quia de hoc dubitari poterat, ideo maluit hic Papa dicere, quod magis certum, & iuribus expressum est, videl. causam iuris patronatus esse connexam spiritualibus, & propterea ad tribunal Ecclesiæ pertinere, ideo quod de connexis seu accessorijs idem debeat esse iudicium, seu dispositio secundum Gl. hic ver. connexa. Potest & alia dari ratio, quia sicut de feudo cognoscere ac iudicare ad feudi dominum spectat, à quo provenit tanquam gratia & beneficium, & quidem tali lege, ut in certis casibus reuocabile sit, seu ad dominum reuerti debeat, ita similiter ius patronatus gratia est ab Ecclesiâ concessa, & quidem ita, ut in certis casibus videl. propter negligentiam patroni Ecclesiastici defectum suppleat, ergo eadem ratione de iure patronatus iudicare ad Ecclesiam spectat. Breuiter itaq; dico, quod ius patronatus non sit ita ab Ecclesia laicis concessum seu alienatum, quod minus adhuc eius dispositioni subiaceat.

Porro licet iudex secularis de iure patronatus iudicare non possit per se, potest tamen accessorie, sicut ius patronatus licet secundum se vendi nequeat, transit tamen accessorie cum vendito dominio, cui adhæret, e. ex literis, de iure patronat. consequenter si iudex secularis pro valore venditionis sententiam proferat, condemnabit possessorem ad tradendum dominium v. g. castrum cum omnibus annexis iuribus & patronat. Deinde si Imperator v. g. ob crimen perduellionis poenam confiscationis decernat vnâ cum bonis, etiam annexum ius patronatus transi-

bit, uti Gl. docet in c. 31. causa, 16. q. 7. De cius hic n. 6. contra Felinum n. 3.

Simili ratione docent hic Anton. & Abb. n. 11. quod de iure sepulchri iudicare ad ecclesiasticum iudicem spectet, quia secundum se spirituale est, vel saltem ordinatum ad spirituale, videl. sacrum locum: ad eundem autem iudicem pertinet iudicare de principali & conexu. Et habet id locum non tantum, si actio realis moueatur, an videl. vel cuius sacre sepulturæ in aliquo loco Ecclesiæ aut cœmiterij competat, sed etiam si agatur actio personali, ut si Titius Caio promiserit permitturum se, ut ipse & hæredes eius in sepulchro maiorum suorum sepeliantur, atq; de valore huius promissionis dubitetur, ad Ecclesiasticum tribunal ea causa pertinet: sin autem solum controversia sit de facto, num Titius Caio promissionem fecerit, necne, tum nihil obstat, quod minus secularis cognoscat iudex, uti hic notauit Alex. n. 16. & videri possunt, quæ docet Farinacius in praxi tit. 1. q. 8. n. 25. & quæ dixi lib. 4. Th. mor. tr. 9. c. 2. n. 9.

CAPITVLVM IV.

At si clerici.

PARAPHRASIS.

Si clericus coram seculari iudice conuictus sit, vel confessus, non debet exinde ab Episcopo condemnari, quia sicuti sententia lata à iudice incompetente non valet, ita nec confessio coram ipso facta: sin verò coram Episcopo clericus crimen confessus sit, ac de eo conuictus, quod secundum canones suspensionem vel depositionem meretur, tunc talis poena inferenda est ipsi: non tamen prohibetur Episcopus cum clericis, qui adulteria, vel minora crimina commiserunt, post peractam poenitentiam dispensare. Porro si clericum ob crimen deposuit, non debet idcirco illum iudici seculari tradere, tum quia sententiam depositionis ferendo functus est officio,

officio, tum quia æquitas non patitur, ut aliquis duplici pœnâ conteratur, dummodo, ut Gl. ait, vna sufficiens sit.

SUMMARIUM.

1. Sententia lata à iudice non competente, voti & confessio coram eo facta est irrita, neque hæc confitenti præiudicat ad condemnationem, licet alios effectus non iudiciales producere possit.
2. Acta coram iudice incompetente non valent, nec fidem faciunt coram iudice competente.
3. Acta autem coram competente iudice fidem facere debent in altero iudicio inter easdem personas, & in ordine ad eundem finem & effectum.
4. Quod si posterius iudicium ad diuersum finem instituitur, prioris iudicij acta fidem non faciunt.
5. Clericis criminosis Episcopi & alij Prælati ecclesiastici pœnas canonicas inferre debent pro qualitate criminis, considerata canonum dispositione, & temporis presentis consuetudine.
Circa adulteria & alia crimina minora post peractam pœnitentiam potest Episcopus cum Clericis dispensare.
6. Pœna à lege canonica, vel consuetudine Ecclesie pro clerico criminoso dictata ab Episcopo, vel similem iurisdictionem habente, remitti non debet.
7. In criminibus licet semper dispensare Episcopo, nisi prohibeatur.
8. Et post latam etiam à se sententiam dispensatiuè restituere potest post vitæ emendationem.
9. Episcopi vel simili potestate pradi in hæresin lapsos, si pœnitentes sint, & hæresin abiurarint, in externo foro ab excommunicatione papali absolueri possunt: & hac absolutione obienta quilibet sacerdos à peccato hæresis absolueri poterit.
10. Crimen hæresis immediatè delatum ad forum pœnitentiarium Episcopi aut Vicarij, si notorium sit, ab eo Episcopus ab-

soluere non poterit; secus est, si occultum sit, nec derogatum est huic potestati & privilegio per Bullas & responsa pontificia posteriorum.

11. Probabile est, Episcopus in Germania cum clericis in hæresin lapsis, eâ abiurata, post pœnitentiam peractam dispensare posse, ut in ordine ministrare, ad ordines altiores & beneficia promoueri queant.
12. Dispensare etiam possunt Episcopi cum clerico, si plura crimina concurrant.
13. Clericus criminosis per priuationem vel depositionem sufficienter punitus, actualiter degradandus, & Curia seculari tradendus non est; esset autem, si enorme crimen commississet, aut in commissio crimine contumax persisteret.

NOTANDUM I. Sicut sententia irrita est, quæ fertur à iudice non competente, ita & confessio aut conuictio coram ipso facta. Similiter sicut non nocet sententia lata à iudice competente, sed non seruato iuris ordine, ut quia indicia non aderant sufficientia ad capturam vel torturam, ita neque confessio quantumuis ratificata, aliâq; probatoria acta præiudicare debent. Quæ de re Farinaci lib. II. & Legistæ in l. penult. ff. de quæst. Sed aduerte hic ex doctrina Decij n. 7. & 12. licet cōfessio facta coram iudice incompetente irrita sit, & confitenti nō præiudicet in ordine ad condemnationem, quia, ut hîc dicitur, ex tali cōfessione condemnari nequit, interim tamen alios effectus non iudiciales producere potest, videl. quòd ex tali confessione existimatio clerici coram laico iudice crimen confitentis quandoque grauius læditur, ut ad amouendum scandalum purgatio canonica indicanda sit secundum Gl. hîc. ver. condemnandi. Præterea si quis coram iudice incompetente, videlicet clericus coram seculari iudice, sponte non per metum v. g. tormentorum adactus crimen confiteatur, habebit vim confessionis extraiudicialis, ut ob eam causam à iudice suo capi, iudicialiter examinari & torqueri possit, secundum Glossam communiter receptam

ptam in l. capite, 25. ff. ad legem Iuliam, de adulter. & docet Decius hic n. 27. Imola a. 6. contra Antonium hic.

2 QVÆRUNT hic primò: Vtrum acta & sententia lata in iudicio vno v. g. seculari, valore habent seu fidem faciant in altero iudicio, videl. Ecclesiastico. Resp. & Dico I. Acta coram iudice incompetente non valent, seu fidem non faciunt coram iudice competente. Hæc est communis apud Clarum in pract. q. 36. n. 40. vbi colligit, si iudex secularis Clericum captum mittat ad Ecclesiasticum, acta cum clerico coram seculari iudice fidem non facere, quia non erat competens.

3 Dico II. Acta coram iudice competente fidem facere debent in altero iudicio inter easdem personas, & in ordine ad eundem finem & effectum, ita Abb. hic. n. 10. Decius n. 14. Mascardus volum. 1. concl. 33. sumitur ex c. 2. de exceptionibus in 6. vbi iuncta rubricâ traditur, quod exceptio rei iudicatæ per iudicem Ecclesiasticum admitti debeat in foro seculari, imò & vice versa, sicuti dicit Ioannes Andreas, & docet Ancharanus, qui regulam dat, quod sententia lata à iudice vno competente seruari debet à quocunque alio iudice; idem autem iudicium esse debet de sententia & de actis secundum Innocent. in c. causam, in fine de testibus. aded, inquit ille, vt acta v. g. producta testimonia in vno iudicio valere, & fidem facere debeant coram altero iudice, tamen si sententia lata non fuerit. Et videri potest Abb. in c. vlt. de arbitris. Mascardus l. c. n. 8. vbi docent, quod etiam acta coram arbitris ad instructionem causæ pertinentia in iudicio sequente fidem faciant, idque constat ex l. vlt. vbi tamen additur, si testis adhuc viuat, petere posse reum, vt iterum adducatur & audiatur. Illustranda est hæc doctrina exemplis: vnum sumitur ex c. multi, 18. causa 2. q. 1. vbi S. Augustinus ait, consuetudinem Ecclesiæ esse, vt qui sponte crimen confessus est, vel in iudicio Ecclesiastico aut seculari conuictus à communionem remoueatur, intellige donec penitentiam egerit, idque explicat Innoc. in c. 1. n. 2. de officio ordinarij. Imola n. 14.

vbi aiunt cum Gl. quod iudex Ecclesiasticus & secularis se mutuo adiuuare debent, ita vt si Ecclesia aliquem excommunicauit, iudex secularis requisitus ab Ecclesiastico cogere illum debeat ad obseruationem, & obedientiam, & vice versa, si secularis iudex aliquem ob crimen proscripsit, Ecclesiasticus tanquam criminofum habeat, eumque per censuram compellet ad obediendum iudici seculari, argum. cit. c. multi.

Est tamen discrimen secundum Innocentium & Imolam l. c. quod iudex Ecclesiasticus possit, & plerumque debeat petere & examinare processum iudicis secularis, priusquam suum auxilium impertiat, rogatus, quod ideo addo, quia à seculari cogi non potest; at verò iudex secularis, si mera executio ipsi imperetur (vt v. g. tanquam excommunicatum à subditis vitari faciat) processum petere non potest, sed simpliciter obedire debet, nisi constet processum esse iniustum, vt etiam Abbas docet in c. 1. n. 12.

Alterum Exemplum. Laicus clericum vulnerauit, qui ex vulnere mortuus est, hæredes defuncti contra percussorem egerunt in iudicio seculari ad recompensationem damni, sed percussor excepit, quod non ex ictu, sed ex negligentia chirurgi mortuus esset, adeoque se non nisi de vulnere obligari, l. qui occidit 30. ff. ad l. Aquil. in fine; ibi de vulnerato actio est, non de occiso. Quod si ponamus hoc casu pro percussore contra chirurgum testes deposuisse, vel sententiam à iudice latam fuisse, postea verò agatur coram Ecclesiastico iudice de conferenda absolutione ab incurfa excommunicatione canonis, & iudex absoluere nolit, nisi prius satisfacta parte, percussor autem satisfecerit, vel mox satisfacere paratus sit de vulnere, non verò occasione, tum iudex Ecclesiasticus admittere hoc debet propter auctoritatem & fidem iudicij secularis.

Dico III. Si alterum iudicium ad diuersum finem instituat, adeoque modus agendi varietur, tum prioris iudicij acta fidem non faciunt. Ita Abbas hic n. 12. Decius n. 15. Alex. n. 33. qui offert exemplum, si coram

ram iudice seculari cōtra criminofum actum fit ad pœnam legalem, postea verò super eodem crimine coram Ecclesiastico agatur ad pœnam ecclesiasticam, acta coram priore iudice non faciunt fidem, quia variatur modus agendi; idemq; locum in criminalibus habet, quæ sunt mixti fori, quod in casibus, quibus concessum est iudici Ecclesiastico causam cognoscere de nouo, licet coram seculari iam cognita sit, aut vice versa, non teneatur iudex posterior actis coram priori iudice fidem habere, uti Abb. & Dec. docet l. c. Ratio est, quia in criminalibus mixti fori y. g. sacrilegio, tum ciuili tum Ecclesiastica Respublica læditur, quare ad vtrumque proprio iure pertinet iudicare, ita ut quisque proprium processum instituere possit. Interim tamen non prohibetur iudex v. g. Ecclesiasticus saltem in fauorem rei, seu si partes contentæ sint, petito processu iudicis secularis, si omni erroris suspitione careat, illi se conformare, uti docui lib. 4. Th. mor. tr. 9. c. 2. n. 7.

NOTANDVM II. Episcopi & similes Prælati Ecclesiastici pœnas canonicas suspensionis vel depositionis clericis criminosis inferre debent pro criminis qualitate, consideratâ iuris canonici dispositione, & temporis præsentis consuetudine, sicuti hic explicat Abb. n. 33.

Circa adulteria verò & alia crimina minora potest Episcopus post peractam pœnitentiam cum clericis dispensare, ait Papa in hoc c. §. de adulterijs.

Aduertendum primò; Adulterium esse vnum ex maioribus, quæ secundum canones priuationem beneficiorum, imò depositionem ab ordine clericali in perpetuum mereantur, ut dixi lib. 1. tr. 5. p. 3. c. 5. Ob alia verò minora crimina quædam, quæ tantum absolutè grauiora aut scandalosa sunt, suspensio inferenda est seu ad certum tempus, seu donec se clericus emendarit.

Aduertendum II. Si lex canonica vel etiam consuetudo Ecclesiæ dicat, clericum ob crimen esse puniendum, videl. ob adulterium, incestum, vel raptum violentum, beneficio priuandum, talis pœna inferenda est

ita ut mero Episcopi arbitrato, vel similem iurisdictionem habentis remitti non debeat, uti S. Thomas docet 2. 2. q. 67. a. 4. Beroius hic n. 64. Menoch. lib. 1. q. 96. n. 10. & sumitur ex l. seruo, C. de vi. Vbi dicitur, quòd pœnæ profectio non iudicis voluntati mandatur, sed legis auctoritati referuatur. Veruntamen ex iusta causa concessum est iudici, etiam non supremo, sed subordinato, rigorem legis temperare, pœnamque minuere teste Gl. in cit. l. 1. ver. facti, Baldo in l. 3. C. ex quibus, Farinatio in praxi, crim. lib. 1. tit. 3. q. 17. n. 7.

Aduertendum III. Id, quod dixi, intelligendum est de pœnis non ipso iure inflicis, seu ipso facto incurfis, has enim inferior tollere, aut in ijs dispensare non potest, iuxta Gl. receptam in c. cupientes, 16. §. Ceterum, ver. suspensor, quia inferior tollere non potest legem aut sententiã Superioris, nisi ipsi commissum sit. Est itaque intelligendum de pœnis legalibus seu canonicis, quæ sunt sententiæ ferendæ, seu cum iudici à lege mandatur, ut ob tale crimen pœnam inferat v. g. depositionis, quod ex rationabili causa consideratis circumstantijs eam possit minuere.

Aduertendum IV. Non loqui nos de absolute à censuris v. g. excommunicatione, suspensione, sed de dispensationibus supra irregularitate ex delicto contracta, item depositione in perpetuum, vel ad certum tempus, iuxta ea quæ dixi lib. 1. tr. 5. p. 3. c. 4. n. 3. Nam à censuris Papalibus latæ sententiæ Episcopi in vtroque foro absolgere possunt, eo ipso quòd non referuantur, arg. c. nuper, 29. & C. cum illorum, 32. de sententiâ excommunicationis: sed in pœnis canonicis, quæ sunt latæ sententiæ papalis Episcopi dispensare non possunt, nisi ipsis concedatur, in c. cum literis, n. 3. & c. 2. n. 5. de solution. contra Infloc. ibid.

Nunc QUÆRITVR I. Cur Papa nominarit adulterium & crimina minora. Respond. Quia adulterium est vnum ex criminibus maioribus, quæ depositionem postulant, ob alia autem minora non pœna depositionis

sitionis, sed suspensionis tantum infligitur, nisi post frequentem monitionem contumacia seu incorrigibilitas accesserit, iuxta Trident. sess. 25. c. 14. de reformat. Voluit itaque significare Papa, Episcopum ex causa rationabili super pœnis canonicis non latis, sed ferendis dispensare posse, ita tamen, ut quod grauius delictum fuerit, eod grauior dispensandi causa requiratur, ut bene monet Abb. hic, de adult. n. 9.

7 **QVÆRITVR II.** Si in iure decretum reperiatur, quod ob periurium, incestum aut sacrilegium (huiusmodi crimina vel æqualia vel maiora adulterio censentur) ab Ordinario beneficijs priuetur reus, nullâ factâ mentione dispensationis, num Episcopus ob causam iustam dispensare possit. Duæ sunt sententię relatæ hic in Gl. Vna, quam sequitur Abbas & Alexander §. de adult. Si dispensatio concessa non sit, prohibitam censeri: Altera, quam magis communem testatur Gloss. eamque tenet in c. cum illorum, 30. ver. interdicto, de sententia excommunicat. & Innoc. c. dilectus, n. 2. ubi ait, in criminibus licet semper dispensare Episcopo, nisi prohibeatur. Et hanc sententiam arbitrator veram, nam et si Episcopus ordinariè inferre debeat pœnas, sicut canon & consuetudo Ecclesiæ præscribit, interdum tamen ex causa dispensare eum posse, nisi canon prohibeat. Confirmatur ex eo, quia facultas dispensandi in criminibus cum gratia Principis in tertiæ personæ præiudicium non cedens benignè explicari debet & late, ut Abb. hic monet n. 11. quare dicendum, adulterium hic exempli tantum causâ positum esse.

8 His adde, non tantum dispensare eum posse cum adultero vel incestuoso, ut beneficijs non priuetur, aut non deponatur, sed etiam post latam à se sententiam dispensationem, sicuti docet Abb. hic. n. 14. Alex. n. 14. Felin. n. 2. Vbi aiunt, quod, tametsi clericus ob furtum vel adulterium depositus infamiam incurrerit, restitutus tamen per consequentiam famæ restituatur, ut officio clericali fungi, & beneficium Ecclesiasti-

cum consequi possit, idque sumitur apertè ex Concil. Trident. l. c.

QVÆRITVR III. De Clerico in hæresin lapsò, an Episcopus eum prima vice (non enim loquimur de relapsis) recipere possit, & post pœnitentiam peractam dispensare, ut in suo ordine ministret, ac beneficium Ecclesiasticum consequatur. Resp. I. Episcopi vel simili potestate præditi, in hæresin lapsos tam laicos quàm clericos, si pœnitentes sint, & hæresin abiurârunt, in externo foro ab excommunicatione papali absolueri possunt. Ita Ioann. Andr. & Dominicus in c. ut officium, de hæreticis in 6. Farin. de hæresi q. 192. §. 4. n. 4. Bonacin. disp. 2. q. 5. punct. 2. n. 11. Ratio reddi debet, quia expedit etiam ipsi Ecclesiæ, ut tales misericorditer recipiantur. Et verò quod attinet ad Episcopos Germaniæ & aliarum regionum, in quibus hæreticæ prauitatis inquisitores nulli sunt, certior est hæc assertio, nam talis in foro externo ab hæresi absoluendi potestas concessa est inquisitoribus, cit. c. ut officium. Episcopi autem in dictis regionibus, quibus inquisitores alij non sunt, ipsi specialiter sunt inquisitores ac delegati Sedis Apostolicæ super hæresi, iuxta ea quæ docet Barb. alleg. 105.

Aduerte autem, quod dixi, inquisitores & Episcopos in foro externo absolueri posse, hæc enim absolutio & reconciliatio facilius conceditur, eod quod efficaciora tunc remedia ad cauendam hæresin adhiberi non possint: & verò absolutio ista etiam proderit pro foro conscientiæ, quandoquidem absolutâ censurâ excommunicationis ab Episcopo vel delegato eius absolutus mitti potest ad Sacerdotem quemlibet, ut à peccato hæresis absoluetur, sicut docet Farin. l. c. Sanchez lib. 2. moral. c. 2. n. 6.

Sed quid si crimen hæresis non deferatur ad forum externum seu iudiciales, sed statim ad forum pœnitentiarum Episcopi aut Vicarij, potèstne hic absolueri? Negant omnes, si hæresis notoria sit, sin verò occulta, possunt Episcopi absolueri per Trident. sess. 24. c. 4. de reformat. Sed valdè controuersum est, vtrum huic priuilegio quoad hæresin derogatum

b

gatum

gatum sit per Bullas & responsa Pontificum posteriorum, vt videre est apud Rodriquez tom. 1. a. 4. Sanchez cit. c. n. 27. Verum quod attinet ad Episcopos harum regionum, duas habeo causas, ob quas hæreticos etiam extra forum iudiciale absolueri possint. Prima est ac præcipua, extendens se ad hæreticos etiam notorios, frequentia casuum, quia quotidie tales veniunt ac recipi debent, vt ab hæresi non iudicialiter, sed pro cōscientiæ foro absoluantur, quacum frequentia adiunctū est impedimentū adeundi Papam ob loci distantiam & alias causas, vt non tantum æquum, sed necessarium sit, talem absoluendi potestatem Episcopis relinqui, cum alioquin conuersio hæreticorum, & Ecclesiæ augmentum impediretur. Altera, quia vt supra dixi, Episcopi in Germania funguntur officio inquisitorum, sed hos posse hæreticos saltem occultos pro foro conscientiæ absolueri docet Toletus lib. 4 c. 4. n. 7. & fatetur esse probabile Sanchi. n. 3.

¹¹ Dico II. Probabile est, quod Episcopi in Germania, vbi cum hæresi infamia iuris iuncta non est, cum clericis in hæresin lapsis, si ea abiurata Ecclesiæ restituti sint, post peractam pœnitentiam dispensare possint, vt in ordine ministrare, ad ordines altiores & beneficia promoueri queant. Ita indicat hic Gl. §. de adult. & docui lib. 1. tr. 5. p. 5. c. 4. n. 2. contra Farin. §. 5. Sanchez lib. 2. c. 25. & alios, existimantes hæresin per se iunctam esse irregularitati solo Papa dispensabili.

¹² QVÆRITVR IV. An Episcopus dispensare etiam possit cum clerico, si plura crimina concurrant, vt si adulterium & incestum commiserit, vel si clericus religionem professus à fide etiam apostatarit: etenim apostata à religione, qui exuto habitu in excommunicationem incidit, à Prælato suo ordinario, si nil aliud obstat, absolui ac restitui potest, cum casus Papæ reseruatæ non sit, tradit Tuschus litera A. concl. 425. Farin. cit. q. 192. §. 4. n. 19. Responsio est affirmatiua cum Felino n. 7. ex doctrina Bartoli in l. 2. ff. de verborum oblig. Angelus instit. de actionib. §. omnium, vbi aiunt, quod habens facultatem legitimandi

spurius & incestuosus, possit legitimare natum ex adulterio & incestu simul, quia appellatione simplicium in materia fauorabili, qualis est gratia & priuilegium, veniunt etiam mixta. Hac tamen moderatione adhibita, vt tanto grauior requiratur causa ad dispensandum cum tali criminoso, quanto grauior est deformitas plurium simul iunctorum criminum.

NOTANDVM III. Si crimen per priuationem vel depositionem sufficienter punitum sit, tum Clericus actualiter degradari, & curiæ seculari tradi non debet, verum si tam enorme commiserit, aut in commissio graui crimine contumax persistat, tunc depositum ac realiter degradatum iudici seculari Ecclesia relinquere potest puniendum, vt dicam infra c. 10.

CAPITVLVM V.

Cæterum.

PARAPHRASIS.

Si Ecclesia aliqua v.g. Monasterium quibusdam prædia concessit in feudum, & inter vasallos controuersia oriatur circa feudum, tum ordinarius Iudex v.g. Episcopus se immiscere non potest, sed quæstio illa feudalis coram domino feudi, qui in casu nostro est Abbas, agitari debet, dummodò actor ibi iustitiam consequi possit, alioquin Ordinarius loci adiri poterit.

SUMMARIVM.

1. Dominus feudi ordinariam habet iurisdictionem, si inter vasallos orta sit controuersia feudum ab ipso acceptum concernens.
 2. Vt autem domino feudi iurisdictione competat, duo requiruntur, scilicet vt controuersia sit super feudo, & uterque in gantium agnoscat se vasallum, alias ad ordinarium iudicem recurri debet.
- Si vasallus cum domino feudi contendat,